

Nová klasika: divadlo je směšné

*Až se za pár let stane **Divadelní Flora** Olomouc událostí číslo jedna na českém divadelním nebi, budeme to my, její účastníci, kdo se budou dmout pýchou, že tuto famózní akci pro sebe objevili již dávno před všeobecnou slávou.*

Hamlet jako Addamsova rodina, Mácha ve světě Davida Lynche, barevně divoký Ibsen, neurvalá soulož na scéně Divadla na Vinohradech, volejbalový zápas na divadle a kolíčky na prádlo v nose. SKUTR před výjezdem na EXPO, švýcarští, brazilští nebo švédští tanečníci a performeři, radikální inscenace klasiky a elektronická hudba. To vše a ještě mnohem více byl 14. ročník mezinárodního divadelního festivalu **Divadelní Flora** Olomouc, proběhnoucí 11.–21. května – jak jinak než v Olomouci.

Pakliže do širší veřejnosti vůbec proniknou nějaké informace o obskurním fenoménu s názvem divadelní festival, obvykle je řeč o pražském festivalu německého divadla, protože v bahnitém rybníčku českého divadla je drsné, neučesané a pořádné divadlo stále zázrakem: důkazem je ostatně povyk kolem Špinarova Vojcka v Divadle na Vinohradech, jehož výjimečnost tkví především v kontextu. Pak se mluví o plzeňském festivalu, který se navzdory megalomanskému názvu DIVADLO soustředí pouze na oblast klasické činohry (ale aspoň občas přiveze něco slušného ze zahraničí) a na festival v Hradci Králové, jehož oblibu si snad lze vysvětlovat jen agilními hradeckými lokálními patrioty.

Už dávno se totiž nekrčí v koutě, ale v plné kráse a slávě vykvétá festival **Divadelní Flora** Olomouc, jehož 14. ročník právě proběhl s celkem sedmdesáti produkcemi včetně šesti premiér. Flora začínala jako regionální několikadenní přehlídka a postupem let se vypracovala na univerzální festival s vyhraněnou dramaturgií, kde není nouze o alternativní divadlo, současný tanec, hudbu ani velké činohry. Až se za pár let stane událostí číslo jedna na českém divadelním nebi, budeme to my, její účastníci a obdivovatelé již dnes a v této době, kdo se budou dmout pýchou, že tuto famózní akci pro sebe objevili již dávno před všeobecnou slávou.

Letošním tématem festivalu byla nová klasika. Pod lehce chytlavým mottem se skrývá přemýšlení o tom, jakou roli má v dnešním divadle tzv. klasika, nakolik se do ní smí zasahovat navzdory představám konzervativního diváka. Jako ironická třešnička na dortu byla uvedena derniéra vynikající inscenace Divadla na Vinohradech **Vojcek** v režii Daniela Špinara. Krátce předtím získala Cenu Alfréda Radoka. Přesto Špinar opouští vinohradský soubor a Vojcek byl stažen z repertoáru. Jak řekl umělecký šéf Divadla na Vinohradech, Martin Stropnický, který mimochodem ve Vojckovi podával excelentní herecký výkon, „my jsme si ten prostor vykolíkovali a dál už za námi naši diváci nepůjdou“. Jak pravil Daniel Špinar, Praha by určitě potřebovala jedno velké kamenné divadlo, které by šlo tímto experimentálnější směrem. Jenomže my se radši budeme konzervativně nudit, hladit a uspávat. Že i v prostoru regionálního divadla se dá vytvořit exkluzivní umělecké dílo, dokázal J. A. Pitínský svou lynchovskou hororovou adaptací **Cikánů** Karla Hynka Máchy – ve Slováckém divadle Uherské Hradiště, kde je tohle představení ještě ke všemu neustále vyprodané – co k tomu říct? Pražáci, styďte se?

Jednou z nejoriginálnějších a zatím ještě také nejnadanějších postav české režie je Jan Mikulášek, který na festivalu uvedl svou radikálně stylizovanou **Divokou kachnu** Henrika Ibsena s Divadlem Petra Bezruče Ostrava a slavného a v mnohém kontroverze vzbuzujícího **Hamleta** z brněnské Husy na provázku. Všichni nám dávají vcelku jasnou odpověď na otázku, jak nově na tu klasiku: stylizací,

výraznou interpretací, groteskností, filmovými metodami, výtvarným divadlem, hudebními citacemi, parodií, vtipem.

Ve sféře nonverbálního a pohybového divadla představila Flora světovou špičku – švýcarský choreograf a performer **Stefan Dreher** zkoumal možnosti sportu na divadle a situoval svou robinsonádu pod volejbalové sítě – a součástí představení, jež vzbudilo mnohé diskuse, byl i regulérní volejbalový zápas. Švédská umělkyně **Charlotta Öfverholm**, pohrávající si s bolestí, sebepoškozováním, ale i ironií filozofickým nadhledem, zkoumá postavení ženy: uvedla svou slavnou inscenaci **Lynn** – příběh jedné ženy a světovou premiéru kousku **Pas de deux sans toi**. Festival uzavřel slovenský mim a režisér Ján Mikuš autorskou hříčkou **Werther, Werther**.

Nebyl to jen svátek divadla, nebyl to jen další festival. Byl to TEN festival. Nikdo, koho zajímá současné divadlo, by neměl na příštím, patnáctém ročníku v Olomouci chybět.

Vojtěch Varyš, Literární noviny
14.6. 2010